

11.10.2011

Dnro 3447/4/09

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Anu Rita

VANGIN KIRJEENVAIHDON LUKEMINEN

1

KANTELU

Kantelija pyysi 10.9.2009 päivätyssä kirjeessään oikeusasiamiestä tutkimaan - - - vankilan menettelyä. Kantelijan mukaan vankila oli hänelle asiasta ilmoittamatta 2.12.2008 alkaen luenut hänen lapsilleen lähettämiään kirjeitä. Kantelija kertoo saaneensa ilmoituksen kirjeiden lukemisesta vasta 10.9.2009. Kantelija toteaa myös, että löydöksiä ei vankilan ilmoituksen mukaan tehty eikä hänelle ole esitetty rikosepäilyä.

Kantelija vaatii rangaistusta ja korvausta.

- - -

3

RATKAISU

3.1

Vankilan selvitys

- - - vankilan mukaan lukeminen on aloitettu 13.11.2008 ja se on perustunut poliisin pyyntöön. Selvitykseen liitetyssä lähtevien kirjeiden lukemista koskevassa vankitietojärjestelmästä otetussa tulosteessa on 31.8.2009 luetun kirjeen kohdalla merkintä "Lisätieto: Tiedoksi 10.9.2009".

Lukemispäätöksen tiedoksi antamisella ei selvityksen mukaan ole haluttu vaikeuttaa poliisin suorittamaa rikostutkintaa, joten rikostutkinnallisista syistä kantelijalle ei aiemmin kerrottu kirjeiden lukemisesta. Selvityksessä todetaan, että poliisin pyyntö on tulkittu jopa virka-apuluonteiseksi.

Vankila katsoo, että vankeuslain 12 luvussa ja 19 luvussa ei ole mainittu tiedoksiantoajoja ja ylipäätään lainsäädäntö on melko väljästi kirjoitettu. Vankila toteaa lähtökohdan kuitenkin olevan, että tiedoksiannon tulee tapahtua hallintolain mukaan.

Lukemisen perusteista todetaan lisäksi seuraavaa.

"Poliisilta saatujen tietojen mukaan kantelijaa epäiltiin edelleen talousrikoksista, joista poliisi halusi kirjeenvaihdon perusteella lisätietoa. Vankilan virkamiehille oli kesän 2008 aikana tehdyn riskianalyysin kantelijan kansainvälisten yhteyksien perusteella syntynyt perusteltu epäily siitä, että hän voisi vakavasti vaarantaa vankilaturvallisuutta karkaamisvalmisteluilla ja karkamisella."

Selvityksessä pidetään aiheellisena, että keskushallinto ohjeistaisi vankiloita kirjeiden lukemiseen ja jäljennösten ottamiseen liittyvissä seikoissa.

3.2

Oikeusohjeita

Perustuslaki

10 §

Yksityiselämän suoja

Jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla.

Kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton.

Lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Lailla voidaan säätää lisäksi välttämättömistä rajoituksista viestin salaisuuteen yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta taikka kotirauhaa vaarantavien rikosten tutkinnassa, oikeudenkäynnissä ja turvallisuustarkastuksessa sekä vapaudenmenetyksen aikana.

Vankeuslaki

12 luku

2 §

Viestin lukeminen ja jäljennöksen ottaminen

Vangille saapunut tai vangilta peräisin oleva kirje, muu postilähetys tai viesti saadaan lukea, jos se on tarpeen kyseisen vangin rikostaustaan, hänen vankeusaikaiseen käyttäytymiseensä, lähetykseen tai sen lähettäjään liittyvästä perustellusta syystä rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi, vankilan järjestystä uhkaavan vaaran torjumiseksi taikka vangin tai muun henkilön turvallisuuden suojelemiseksi.

Kirjeestä, muusta postilähetyksestä tai viestistä saadaan ottaa jäljennös, jos sitä luettaessa käy ilmi, että se todennäköisesti sisältää suunnitelmia taikka tietoja:

- 1) rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään vuosi vankeutta, tai sellaisen rikoksen rangaistavasta yrityksestä; taikka
- 2) huumausaineen käyttörikoksesta.

Tiedon ja jäljennöksen antamisesta poliisille tai muulle esitutkintaviranomaiselle säädetään 19 luvun 2 §:ssä. Jäljennösten säilyttämisestä ja hävittämisestä säädetään henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetussa laissa.

10 §

Tarkastamis- ja pidättämismenettely

Päätös kirjeen tai muun postilähetyksen tai viestin lukemisesta, jäljentämisestä ja pidättämisestä sekä puhelun kuuntelemisesta ja tallentamisesta on tehtävä kirjallisesti.

12 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset kirjeiden tarkastamis-, lukemis-, jäljentämis- ja pidättämismenettelystä sekä puhelun kuuntelemisesta ja tallentamisesta sekä sähköisen viestinnän valvonnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

19 luku

2 §

Ilmoitus kirjeen, puhelun tai muun viestin sisällöstä

Vangilta peräisin olevan tai hänelle saapuneen kirjeen, muun postilähetysten tai viestin taikka vangin puhelun sisällöstä saadaan antaa tieto poliisille, muulle esitutkintaviranomaiselle tai syyttäjälle, jos se on tarpeen rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi. Samoin edellytyksin voidaan antaa 12 luvun 2 §:ssä tarkoitettu jäljennös tai saman luvun 7 §:ssä tarkoitettu tallenne.

Valtioneuvoston asetus vankeudesta

39 §

Kirjeiden ja muiden postilähetysten tarkastaminen

Kirjeiden ja muiden postilähetysten tarkastamisella ei saa aiheuttaa vangille suurempaa haittaa kuin asianmukaisen tarkastuksen suorittamiseksi on välttämätöntä. Kirjeet ja muut postilähetykset on tarkastettava ja toimitettava eteenpäin niin pian kuin tarkastuksen viemä aika huomioon ottaen on mahdollista. Kirjeiden jakamisen ja postilaatikon tyhjentämisen ajankohdat on ilmoitettava vangeille. Vangeille on ilmoitettava vankilan postilokero-osoite.

Tarkastusta varten avattu kirje toimitetaan vangille uudelleen suljettuna.

40 §

Kirjaaminen ja ilmoitukset

Vangille saapuneen tai häneltä peräisin olevan suljetun kirjeen tai muun postilähetysten avaamisesta on ilmoitettava vangille. Päätös avaamisesta on kirjattava. Avaamisen yhteydessä löydetty esineet ja aineet on kirjattava.

Kirjeen, muun postilähetysten tai viestin pidättämisestä koskevassa päätöksessä on mainittava pidättämisen syy. Jos pidättämiseen on vankeuslain 12 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu syy, päätös kirjataan henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain (422/2002) 8 §:ssä tarkoitettuun turvallisuustietorekisteriin.

Hallintolaki

54 §

Tiedoksiantovelvollisuus

Viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle ja muulle tiedossa olevalle, jolla on oikeus hakea siihen oikaisua tai muutosta valittamalla. Viranomaisen on annettava tiedoksi myös sellainen päätös, johon liittyy muutoksenhakukielto.

Viranomaisen on huolehdittava asian käsittelyn kuluessa ilmoituksen, kutsun tai muun asian käsitteilyyn vaikuttavan asiakirjan tiedoksiantamisesta.

Asiakirja annetaan tiedoksi alkuperäisenä tai jäljennöksenä. Jos tiedoksiannettavaan asiakirjaan on liitetty asian käsittelyssä kertyneitä asiakirjoja, joita ei voida luovuttaa vastaanottajalle, viranomaisen

on varattava tälle tilaisuus tutustua asiakirjoihin viranomaisen tai haastemiehen luona. Tiedoksiannon yhteydessä on ilmoitettava, missä ja mihin saakka asiakirjoja pidetään nähtävillä.

3.3

Kannanotto

3.3.1

Kirjeen lukemisesta ilmoittaminen

Lukemisesta ilmoittaminen on ollut esillä useissa kanteluissa. Olen 13.6.2008 antanut päätöksen asiassa dnro 1828/2/08, jossa olen eri vankiloita koskevien kantelujen perusteella yleisellä tasolla laajasti käsitellyt sekä kirjeen avaamisesta että lukemisesta ja näiden toimenpiteiden perusteista ilmoittamista ja monia muita kirjeenvaihtoa koskevaan lainsäädäntöön liittyviä kysymyksiä. Perustelut lukemisesta ilmoittamiselle ovat osittain yhtenevät avaamisesta ilmoittamisen kanssa, minkä vuoksi seuraavassa lainaan sekä avaamista että lukemista koskevia osia päätöksestäni. Mainitussa ratkaisussani todetaan muun muassa seuraavaa.

"Käytettävissäni olevasta selvityksestä kävi ilmi, että osa kantelijoista ei ilmeisesti tiennyt, että heidän kirjeensä oli pait-si avattu myös luettu. Osa kantelijoista puolestaan arvosteli sitä, että kirjeen lukemisesta ja/tai toimenpiteen perusteita ei ollut ilmoitettu. Eräiden kantelijoiden mukaan perusteita ei ilmoitettu kysyttäessäkään.

Rikosseuraamusviraston lausuntojen mukaan kirjeenvaihtoon kohdistuvien päätösten tosiasialliset perusteet ja päätöksenteon ajankohta on ilmoitettava hallintolain mukaisesti (44 ja 45 §), salassapitosäännökset huomioiden. Rikosseuraamusvirasto katsoi myös, että lukemisesta päättämisessä on kyse sen kaltaisesta hallinnollisesta päätöksestä, josta on hallintolain 54 §:n mukaisesti ilmoitettava vangille. Lausunnossa todetaan lisäksi, että vankilaturvallisuuteen liittyvät näkökohdat puoltaisivat joissain tilanteissa sitä, että kirjeen lukemisesta ei ilmoitettaisi vangille, koska kirjeen lukemisesta ilmoittaminen vaikeuttaa lukemiselle säännöksissä asetettujen tavoitteiden toteuttamista. Rikosseuraamusviraston käsityksen mukaan voimassa olevat säännökset eivät kuitenkaan mahdollista sitä, että kirjeen lukemisesta ei ilmoitettaisi vangille. Rikosseuraamusvirasto saattoi tämän lausuntonsa myös oikeusministeriön kriminaalipoliittisen osaston tietoon mahdollisia säädöstoimenpiteitä varten.

Hallintolain 44 § koskee päätöksen sisältöä, 45 § päätöksen perustelemista ja 54 § tiedoksiantovelvollisuutta.

Omana kannanottonani totean seuraavan.

Käytettävissäni olevan selvityksen perusteella vankiloille vaikuttaa olleen varsin laajasti epäselvää, että lukemispäätöksestä pitää ilmoittaa vangille hallintolain mukaisesti. Ainakin osassa vankiloita ei ole lainkaan mielletty, että kirjeen lukemisesta tehtävää päätöstä ja sen tiedoksiantamista tulee arvioida hallintolain perusteella. Sen, että vankeudesta annettussa valtioneuvoston asetuksessa ei ole ollut lukemista koskevia säännöksiä, on luultu tarkoittavan, ettei asiaa koskevaa sääntelyä ole ja ettei ilmoitusvelvollisuuttakaan tällöin ole. Menettelytapa on ilmeisesti pääsääntöisesti ollut se, että niin tarkastamista varten avatut kuin lukemista varten avatutkin kirjeet on merkitty avatuiksi, mutta vangille ei ole ilmoitettu erikseen, onko kirje vain avattu vai myös luettu.

Vankiloiden toiminta on hallintoa, johon tulee lähtökohtaisesti soveltaa myös hallintolakia. Olen edellä kohdassa 2.4.6 selostanut hallintolain soveltamista ja viittaan siihen.

Rikosseuraamusvirasto on todennut, että päätös kirjeen lukemisesta on hallintopäätös, jonka osalta tulee muun muassa päätöksen tekemisen, perustelemisen ja tiedoksiannon osalta menetellä hallintolain mukaisesti. Vankeuslainsäädännöllä säännellyn päätöksenteon osalta ei kaikilta osin voida pitää täysin selvänä, milloin kyseessä on (muutoksenhakuel-poinen) hallintopäätös ja milloin ratkaisu on luokiteltavissa tosiasiallisesti hallintotoiminnaksi. Asiaa on arvioitu, tosin muutoksenhakuoikeuden näkökulmasta, oikeusministeriön julkaisussa Vangin muutoksenhakuoikeus (oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2006:25). Siinä todetaan muun muassa kirjeen lukemisesta, että vangin kirjeenvaihdon valvonta tällä tavoin on lähellä tosiasiallista hallintotoimintaa (s.14). Tällä tarkoitettaneen, että kirjeen lukeminen kuitenkin on katsottava hallinto-päätökseksi, vaikka se onkin lähellä tosiasiallista hallintotoimintaa.

Siitä riippumatta, miten lukemista koskeva päätös luokitellaan, minun on vaikea nähdä, ettei päätöksestä ja sen perusteista tulisi ilmoittaa vangille. Kirjeen avaamisesta ilmoittamista koskevassa kohdassa 2.4.6 esittämäni perusteet sopivat myös kirjeen lukemisesta ilmoittamiseen. Lisäksi lukeminen loukkaa perusoikeutena turvattua luottamuksellisen viestin salaisuutta selvästi vakavammin kuin kirjeen avaaminen.

Lienee totta, kuten Rikosseuraamusvirasto huomauttaa, että joissakin tilanteissa lukemiseen oikeuttavan säännöksen tarkoitus voisi puoltaa ilmoittamatta jättämistä. Tällaista sääntelyä ei kuitenkaan ole."

Mainitussa ratkaisussani olen todennut hallintolain soveltamisesta ja hallintolain suhteesta muuhun sääntelyyn myös seuraavaa.

"Hallintolakia koskevaa hallituksen esitystä (HE 72/2002) eduskunnassa käsiteltäessä hallintovaliokunta (HaVM 29/2002) totesi, että hallintolaki on kokonaisuudessaan tarkoitettu sovellettavaksi hallinnon toimintaan. Hallintovaliokunnan mukaan keskeistä asiakkaan oikeuksien ja oikeus-suojan toteuttamiseksi ei ole tunnistaa hallintoasiaa, vaan kyetä varmistumaan siitä, täyttääkö asiaa tai hallintotoimia suorittava viranomainen tai muu taho velvoitteensa asianmukaisesti. Oikeuskirjallisuudessa on todettu muun muassa seuraavaa:

Hallintovaliokunnan korostama laaja-alaisen ja yhtenäisen soveltamisen lähtökohta poikkeaa tältä osin hallintolakia koskevan hallituksen esityksen perusteluissa esitetystä tulkinnasta, jossa vielä puollettiin selvästi ahtaampaa erottelua hallintoasioiden ja muiden hallintotoimien välillä. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan pääosa hallintolain säännöksistä olisi tullut sovellettavaksi ainoastaan kirjalliseen hallintoasian käsittelyyn eli hallintopäätöksen tekemiseen. Tällaista selkeärajaista soveltamisalan kahtiajakoa ei kuitenkaan voida pitää perusteltuna, sillä perustuslain 21.1 §:ssä turvattu oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti tarkoittaa paitsi hallintopäätöksellä ratkaistavia asioita että esimerkiksi palvelujen toteuttamiseen liittyvää asiointia viranomaisessa. Eduskunta onkin hallintolain säätäessään hyväksynyt myös hallintovaliokunnan esittämän tulkinnan lain yhtenäisestä soveltamisesta kaikkeen hallintotoimintaan.

Sekä hyvän hallinnon takeiden että hallinnon asiakkaan menettelyllisen aseman kannalta hallintolain eri säännöksissä käytettyä viittausta hallintoasian käsittelyyn on näin ollen tulkittava joustavasti ja tilanteen mukaan. Hallintoasian käsittelyä koskevat hallintolain säännökset ovat sovellettavissa varsinaisen hallintopäätöksen tekemiseen ja myös muun muassa julkisen palvelun toteuttamiseen ja muunlaisiin tosiasialisiin toimiin. Säännöksen soveltamistapa ja tulkinta riippuvat kuitenkin toiminnan sisällöstä ja luoteesta. (Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet, Olli Mäenpää, 2004, s. 35–36)

Hallintovaliokunnan mietintöön viitaten myös teoksessa Yleishallinto-oikeus (Seppo Laakso – Outi Suviranta – Veijo Tarukannel, 2006, s. 102–104) todetaan, että hallintolain soveltamisalaa koskevia säännöksiä on perusteltua tulkita laajentavaan suuntaan. Samoin teoksessa Hallintolaki (Matti Niemivuo – Marietta Keravuori, 2003, s.100) katsotaan, että hallinnon asiakkaan oikeuksien ja oikeussuojan toteuttamiseksi tosiasiallisessa hallintotoiminnassa on toiminnan luonteesta riippuen noudatettava soveltuvien osin muitakin hallintolain [kuin 2 luvun] säännöksiä.

Näin ollen ratkaistaessa, tulisiko kirjeen avaamisesta vangille ilmoitettaessa samalla pyytämättä ilmoittaa myös toimenpiteen perusteet, tulee lähtökohtaisesti ottaa huomioon hallintolaki kokonaisuudessaan, vaikka kyseessä katsottaisiinkin olevan tosiasiallinen hallintotoiminta.

Vankeuslain 12 luvun 12 §:n mukaan tarkemmat säännökset kirjeiden tarkastamis-, lukemis-, jäljentämis- ja pidättämismenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Hallintolain 5 §:ssä säädetään lain suhteesta muuhun lainsäädäntöön. Sen mukaan jos muussa *laissa* (kursivointi tässä) on tästä laista poikkeavia säännöksiä, niitä sovelletaan tämän lain asemesta. Hallintolain esitöistä käy ilmi, että hallintolakia on tarkoitus soveltaa aina silloin, kun lain soveltamisalan piiriin kuuluvasta asiasta ei ole säädetty muussa laissa. Lakia sovelletaan myös täydentävästi tietyssä hallintoasiassa noudatettavaa menettelyä koskevan muun lain rinnalla. Hallintolain säännökset syrjäytyisivät siltä osin kuin vastaavasta menettelykysymyksestä on tarkoitettu säännellä muussa laissa poikkeavalla tavalla. Erytyslainen voi saada aikaan vain sellaisen osittaisen poikkeaman vastaavasta yleissäännöksestä, että säännöksiä tulee soveltaa rinnakkain. (HE 72/2002)

Hallintolain säännökset eivät siis syrjäydy pelkästään sillä perusteella, että jotain hallintoviranomaisen menettelylajia on säännelty erityislaita. Hallintolaista ei ole mahdollista poiketa muuten kuin laintasoisella säännöksellä. Perustuslain

21.2 ja 80.1 § huomioon ottaen laissa ei myöskään voida valtuuttaa antamaan asetuksella asian käsittelyssä noudatettavia säännöksiä yksilöiden menettelyllisten oikeuksien tai velvollisuuksien perusteista.

Yllä olevan perusteella asetuksessa oleva sääntely, jonka mukaan kirjeen tai muun postilähetyksen avaamisesta on ilmoitettava vangille, ei itsessään sulje pois sitä, että vangille pitäisi samalla, pyytämättä ilmoittaa myös avaamisperusteet.

Käytettävissäni olevissa selvityksissä tai lausunnoissa ei ole tarkemmin pohdittu, onko perusteiden automaattiselle ilmoittamiselle joitakin esteitä. Myöskään ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi vankeudesta laaditusta muistoista (Ulla Mohell, 2.6.2006) ei käy ilmi, onko sääntelyyn ollut joitakin erityisiä perusteita.

Katson, että hyvän hallinnon kannalta olisi ollut perusteltua, että myös ratkaisun perusteet olisi ilmoitettu pyytämättä. Perustelen tätä vielä seuraavasti.

Kyseessä on vangin perusoikeuksia rajoittava ratkaisu. Kirjeen avaaminen loukkaa perustuslain 10 §:ssä turvattua luottamuksellisen viestin salaisuutta. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että henkilökohtaista koskemattomuutta loukkaavien, myös usein tosiasiallisesti hallintotoiminnaksi katsottujen toimivaltuuksien käytön perusteista on säännönmukaisesti säädetty ilmoitettavaksi toimenpiteen kohteelle.

Päätösperusteiden tiedoksiantamista pyytämättä voidaan myös puoltaa pitkälti samoilla syillä kuin niiden kirjaamistakin. Tiedonsaaminen turvaa hyvän ja avoimen hallinnon toteutumista. Perusteluilla on merkitystä viestinnän osapuolien oikeusturvan toteutumiselle sekä viranomaistoimintaa kohtaan tunnetun yleisen luottamuksen kannalta. Perustelujen sisältämä informaatio mahdollistaa päätöksen lainmukaisuuden jälkikäteisen arvioimisen. Lisäksi perusteiden ilmoittamisvelvoite turvannee osaltaan myös viranomaisen itsekontrollia lisäämällä ainakin jonkinasteista ratkaisun oikeudellisen kestävyyden pohtimista.

Kantelujen perusteella vaikuttaa siltä, että vangit ovat kokeneet perustelujen tietoon saamisen varsin tärkeäksi, jolloin ne joudutaan joka tapauksessa pyynnöstä ilmoittamaan. Selvitysten mukaan ainakin kahdessa vankilassa käytäntönä oli ilmoittaa avaamisperusteet pyytämättä.

Tämä kannanottoni koskee tilannetta, jossa avaaminen edellyttää laissa tarkemmin määriteltyjä perusteita. Nyt tilanne on suljettuihin vankiloihin saapuvien postilähetyksien osalta toinen. Lainsäädäntö on muuttunut siten, että avaaminen näissä tapauksissa lienee käytännössä säännönmukaista ja lain sisältö lienee tältä osin yleisesti myös vankien tiedossa."

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö on sittemmin, 26.8.2011 laatinut vankiloille ohjekirjeen kirjeenvaihdon tarkastamisesta (5/400/2011). Ohjeen mukaan lukemispäätös on annettava vangille tiedoksi.

Tiivistäen totean kannanottonani lukemisesta ilmoittamisesta seuraavaa.

Tieto luottamuksellisen viestin salaisuuden loukkaamisesta koskevasta päätöksestä tulee hallintolain edellyttämin tavoin antaa viivytyksettä. Viime kädessä viivytyksettömyyden vaatimus pohjautuu perustuslain 21 §:ään, joka takaa oikeuden asian asianmukaiseen ja viivytyksettömään käsittelyyn ja johon voidaan katsoa läheisesti liittyvän vaatimus siitä, että myös päätöksen kohteena olevan henkilön kannalta olennainen tiedoksianto toimitetaan viivytyksettä.

Vankila on vedonnut siihen, että kyse olisi ollut virka-aputyypisistä poliisin avustamisesta ja ettei lukemisesta tämän vuoksi, rikostutkinnallisista syistä, voitu ilmoittaa. Ilmoittamatta jättämistä ei voida perustella tällaisella syyllä, koska poliisilla ei ole toimivaltaa nyt kyseessä olevalla tavalla lukea vankien kirjeenvaihtoa eikä täten oikeutta saada sellaiseen toimintaan virka-apuakaan. Perustelen tätä tarkemmin jaksossa 3.3.3. Lisäksi - - - vankila toisaalta ilmoittaa selvityksessään, virka-apuväitteen kanssa ristiriitaisesti, että lukeminen perustui vankeuslain 12 luvun 2 §:ään. Tällöin on selvää, että ilmoitus on tehtävä viipymättä.

3.3.2

Päätösperusteiden kirjaaminen

Selvityspyynnössäni pyysin vankilaa liittämään selvitykseen kirjeiden lukemispäätökset. - - - vankila on toimittanut vankitietojärjestelmästä otetun tulosteen kantelijan lähettämistä ja luetuista kirjeistä ajalta 13.11.2008 – 31.8.2009. Tulosteen mukaan tuona aikana on luettu 18 kirjettä. Kaikkien kirjeiden kohdalle perusteeksi on merkitty "rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi". Muita lukemispäätöksiä koskevia kirjauksia ei ole esitetty.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön 26.8.2011 laatimassa ohjeessa kirjeenvaihdon tarkastamisesta (5/400/2011) on todettu lukemispäätöksen tekemisestä seuraavaa.

"Kirjeen lukemisesta on tehtävä kirjallinen päätös. Päätöksestä tulee ilmetä sekä lainkohta, johon lukeminen perustuu että lukemisen tosiasialliset perusteet. Vankitietojärjestelmään lukemisesta tehty merkintä ei ole edellä tarkoitettu kirjallinen päätös."

Olen itse useissa ratkaisuisiani ottanut kantaa lukemispäätösten tekemiseen ja lukemisen perusteiden kirjaamiseen. Olen todennut asiasta muun muassa seuraavaa.

"Vankeuslain mukaan päätös kirjeen lukemisesta on tehtävä kirjallisesti.

Laillisuusvalvontakäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että velvoite tehdä kirjallinen päätös edellyttää ainakin päätöksen pääasiallisten tosi-asiaperusteiden kirjaamista. Vankeinhoidossa havaintojeni mukaan usein perusteluna käytetty oikeusohjeen abstraktin sanamuodon toistaminen ei yleensä riitä täyttämään velvoitetta perusteen kirjaamisesta.

Tosiasiallisten päätösperusteiden kirjaaminen on merkityksellistä ainakin seuraavista syistä. Perusteluilla on merkitystä viestinnän osapuolten oikeusturvan toteutumiselle sekä viranomaistoimintaa kohtaan tunnetun yleisen luottamuksen kannalta. Perustelujen sisältämä informaatio mahdollistaa päätöksen lainmukaisuuden jälkikäteisen arvioimisen. Tiedonsaaminen turvaa hyvän ja avoimen hallinnon toteutumista. Lisäksi perusteiden ilmoittamisvelvoite turvannee osaltaan myös viranomaisen itsekontrollia lisäämällä ainakin jonkinasteista ratkaisun oikeudellisen kestävyuden pohtimista.

Viime kädessä riittävän kirjaamisen velvoite sisältyy perustuslain 21 §:ssä turvattuun hyvän hallinnon vaatimukseen. Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsiteltyksi asianmukaisesti. Asianmukaiseen käsittelyyn kuuluu oikeus saada perusteltu päätös, mihin puolestaan kuuluu se, että päätöksen kaikki perustelut tuodaan julki. Perustelujen on oltava riittävän selkeitä, yksilöityjä ja ymmärrettäviä, jotta asianosainen saa tietää, mitkä kaikki seikat ovat johtaneet häntä koskevaan ratkaisuun. Periaate koskee kaikkea viranomaistoimintaa. Perustelujen avulla voidaan myös myöhemmin arvioida, onko viranomainen käyttänyt harkintavaltaansa laillisissa rajoissa." (dnro 3333/4/09, päätös 11.1.2011)

Kantelijan kirjeiden lukemisesta ei ole esitetty päätöksiä, joihin sisältyisivät tosiasialliset lukemisperusteet. Päätösten perusteeksi ei ole kirjattu muuta kuin "rikoksen estäminen tai selvittäminen". Päätökset ovat siten olleet puutteellisia. Päätösten perusteella ei ole mahdollista arvioida, onko lukemiselle ollut lainmukaiset perusteet.

3.3.3

Lukemisen perusteet

Yleistä

Olen useissa päätöksissäni ottanut kantaa myös siihen, millä edellytyksillä vangin kirjeenvaihtoa voidaan lukea. Olen todennut lukemisen edellytyksistä muun muassa seuraavaa (dnro 3349/4/08, päätös 15.9.2010).

"Vankien kirjeiden lukemista koskeva vankeuslain 12 luvun 2 § tuli nykyisessä muodossaan voimaan 1.4.2007. Vankeuslain alkuperäinen 12 luvun 2 §:n 1 momentti kuului seuraavasti.

Vangille saapunut tai häneltä peräisin oleva kirje, muu postilähetys tai viesti saadaan lukea, jos se on yksittäistapauksessa perustellusta syystä tarpeen rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi, vankilan järjestystä uhkaavan vaaran torjumiseksi taikka vangin tai muun henkilön turvallisuuden suojelemiseksi.

Lain muutosta ehdotettiin muun muassa seuraavista syistä.

"Kirjeissä kulkevien viestien sisällön valvonta vankilaturvallisuuden, yksittäisten henkilöiden turvallisuuden ja rikollisen toiminnan selvittämisen tai estämisen vuoksi on vankeuslain voimaan tulon jälkeen vaikeutunut, koska kirje voidaan lukea vain yksittäiseen kirjeeseen liittyvien perusteltujen syiden nojalla. Käytännössä perusteltu syy ei yleensä ilmene pelkästään yksittäisestä kirjeestä. Tämä on rajoittanut vankeinhoitoviranomaisten mahdollisuuksia saada vankilaturvallisuuden kannalta olennaisia tietoja esimerkiksi suunnitelmista kuljettaa huumausaineita vankilaan tai vankilasta käsin johdetun rikollisen toiminnan paljastamiseksi." (HE 261/2006, s. 5)

Esityksen eduskuntakäsittelyssä todettiin muun muassa seuraavaa.

"Voimassa olevan lainsäädännön tulkinnassa on lähdetty siitä, että postilähetyksen avaamisen tai lukemisen edellytyksenä oleva yksittäistapauksellinen epäily voi perustua vain kulloinkin tarkastettavana olevasta lähetyksestä mahdollisesti havaittaviin seikkoihin. Tulkinta on estänyt lähetyksiä tarkastavia viranomaisia tukeutumasta heidän käytössään oleviin muihin tietoihin esimerkiksi joillekin vangeille tai selliosastoille saapuvista kiellettyjä esineitä tai aineita sisältävistä postilähetyksistä." (PeVL 59/2006)

"Ehdotuksessa on asiallisesti kysymys [12 luvun 2 §:n 1] momentissa nykyisin olevan "yksittäistapaus" koskevan maininnan korvaamisesta toimenpiteen edellytyksenä olevaa "perusteltua syytä" tarkentavilla ilmaisulla. Perusteltu syy voi ehdotuksen mukaan liittyä asianomaisen vangin rikostaustaan, vankeusaikaiseen käyttäytymiseen tai postilähetyksen lähettäjään. Ehdotus mahdollistaa säännöksen nykyistä suppeaa tulkintaa laajemman soveltamisen. Kynnys luottamuksellisen viestin lukemiseen on kuitenkin myös ehdotetussa säännöksessä korkea ja toimenpiteen ankaruutta oikeasuhtaisesti vastaava." (PeVL 59/2006)

Edellä kerroin tavoin lain muutoksessa oli kyse siitä, että lain alkuperäisen ilmaisun "yksittäistapauksessa" katsottiin saaneen liian suppean tulkinnan, jonka mukaan vain kirjeestä itsestään ilmenevät seikat voitiin ottaa huomioon lukemisen edellytyksiä arvioitaessa. Tämän tulkinnan muuttamiseksi lain ilmaisua "yksittäistapauksessa perustellusta syystä tarpeen" muutettiin korvaamalla vain kirjeestä ilmi käyviin seikkoihin viitanneksi ymmärretty sanonta "yksittäistapauksessa" sellaisilla seikoilla, jotka kuvaavat lukemisen edellytyksenä olevan perustellun syyn olemassa oloa. Perusteltu syy kirjeen lukemiseen voi lain nykyisen sanamuodon mukaan ilmetä vangin rikostaustasta, vankeusaikaisesta käyttäytymisestä taikka lähetyksestä tai sen lähettäjistä tiedetyistä tai havaituista seikoista.

Lain esitöistä ei nähdäkseni suoraan käy ilmi, onko lainsäätäjän tarkoituksena edelleenkin ollut sallia lukemispäätöksenteko laajempina kuin kunkin yksittäisen kirjeen osalta. Sillä, että alkuperäisen lakitekstin suppeaa, vain yksittäisestä kirjeestä ilmi käyviin seikkoihin sitoutunutta tulkintaa korjattiin täsmentämällä päätöksentekoperusteita, ei mielestäni ole otettu ainakaan selvästi kantaa tähän kysymykseen. Olen jo aiemmin (dnro 1828/2/08) esittänyt, että asiasta tulisi säätää nykyistä tarkemmin laissa, mikäli lukemista koskevaa laajempaa kuin kirjekohtaista päätöksentekovaltaa pidetään välttämättömänä. Tuossa yhteydessä totesin myös seuraavaa.

"Lopuksi tuon esiin vielä seuraavan. Rikosseuraamusvirasto totesi erään kanteluasian yhteydessä antamassaan lausunnossa (dnro 3892/4/06) tällä hetkellä voimassa olevasta kirjeiden lukemista koskevasta säännöksestä muun muassa seuraavaa:

1.4.2007 voimaan astuneissa säännöksissä lukemisen edellytyksiä laajennettiin ja selvennettiin. Lukeminen voi perustua esimerkiksi vankiin tai kirjeen lähettäjään liittyviin syihin. Näin ollen lukemista koske-

va päätös voidaan Rikosseuraamusviraston käsityksen mukaan tehdä tietyin edellytyksin koskemaan tietyn vangin postia lyhyeksi ajaksi. Päätöstä ei Rikosseuraamusviraston käsityksen mukaan voida kuitenkaan tehdä olemaan voimassa toistaiseksi. Ajallisen keston lisäksi päätöksessä tulee nimenomaisesti rajata se, mitä tarkoitusta varten ja/tai kenen henkilön kanssa käytävää kirjeenvaihtoa voidaan lukea. To-dettakoon myös, että lakivaliokunta on mietinnössään korostanut, että säännöksen soveltaminen edellyttää myös jatkossa konkreettista syytä toimenpiteen tueksi.

Korostan, että luottamuksellisen viestin salaisuus on perusoikeutena suojattu. Tämän suojan ydinalueen muodostaa viestin sisällön luottamuksellisuus, mitä vankien kirjeenvaihdon lukeminen loukkaa. Luottamuksellisen viestin salaisuuden suoja koskee sekä lähettäjästä että vastaanottajaa. Lailla voidaan säätää välttämättömistä rajoituksista viestin salaisuuteen vapaudenmenetyksen aikana. Ottaen huomioon, ettei perusoikeuksia rajoittavia säännöksiä pidä tulkita laajentavasti, luottamuksellisen viestin salaisuuden suoja ei mielestäni voida kokonaan poistaa keneltäkään toistaiseksi tai edes määräajaksi ilman, että siitä on selvästi säädetty laissa. Lain (265 ja 266/2006) ja sen esitöiden perusteella näin ei ole.

Rikosseuraamusvirasto onkin hahmotellut päätöksentekijän harkintavallan laajuutta katsomalla mahdolliseksi vain lyhyeksi ajaksi tehtävän tietyn vangin postia koskevan konkreettisiin syihin perustuvan päätöksen, jossa on rajattu, mitä tarkoitusta varten ja /tai kenen kanssa käytävää kirjeenvaihtoa voidaan lukea. Pidän näitä rajoituksia luottamuksellisen viestin salaisuuden suojan kannalta välttämättöminä.

Mielestäni asiasta tulisi kuitenkin säätää tarkemmin laissa, mikäli laajempaa kuin kirjekohtaista päätöksentekovaltaa pidetään välttämättömänä. Tämän harkitsemiseksi lähetän päätökseni oikeusministeriön kriminaalipoliittiselle osastolle." (1828/2/08)

Kukin yksittäinen kahden henkilön välinen viesti nauttii luottamuksellisen viestin suoja. Suoja on siten kirjekohtainen. Perustuslakivaliokunta on useissa kannanotoissaan korostanut sitä, että viestin salaisuutta voidaan laitosoloissakin rajoittaa vain siinä määrin kuin se on kussakin yksittäistapauksessa perusteltua. On selvää, että laissa lukemiselle asetettujen edellytysten tulee olla olemassa jokaisen luetun kirjeen osalta. Siinäkin tapauksessa, että lain katsottaisiin sallivan muunkinlaiset kuin kirjekohtaiset lukemis-päätökset, vaatimus kunkin kirjeen lukemisen perusteltavuudesta rajaa sitä, millainen lukemispäätös voi ajalliselta ja henkilölliseltä ulottuvuudeltaan olla." (3349/4/08)

- - - vankilan selvityksessä on tuotu esiin seikkoja, jotka voivat olla lain tarkoittamia kirjeenvaihdon lukemisperusteita. Perusteet lukemiselle on kuitenkin esitetty varsin yleisellä tasolla. Yksittäisten kirjeiden lukemista koskevien päätösten lainmukaisuuden arviointi ei tällaisen yleisen selvityksen perusteella ole mahdollista. Arvioin esitettyjä perusteita vielä yksityiskohtaisemmin jäljempänä.

Kun kyse on perusoikeuden rajoituksesta, kuten kirjeenvaihdon osalta on, tämä tulee ottaa säännöksiä sovellettaessa huomioon. Perustuslain 10 §:ssä säädetään yksityiselämän suojasta seuraavaa.

Yksityiselämän suoja

Jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla.

Kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton.

Lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Lailla voidaan säätää lisäksi välttämättömistä rajoituksista viestin salaisuuteen yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta taikka kotirauhaa vaarantavien rikosten tutkinnassa, oikeudenkäynnissä ja turvallisuustarkastuksessa sekä vapaudenmenetyksen aikana.

Perustuslain 10 §:n 3 momentissa luetellaan tyhjentävästi ja mahdollisimman suppeasti ja täsmällisesti mahdollisuudet kotirauhan piiriin ulottuvan tarkastuksen tekemiseen 1 momentin estämättä ja mahdollisuudet rajoittaa luottamuksellisen viestin salaisuutta 2 momentin estämättä (HE 309/1993). Eräisiin perusoikeussäännöksiin on sisällytetty erityisiä rajoituslausekkeita, joissa yhtäältä annetaan tavallisen lain säätäjälle valtuus perusoikeuden rajoittamiseen ja toisaalta asetetaan lainsäätäjän harkintavaltaa rajoittavia lisäkriteerejä. Kolmannessa momentissa on kyse tällaisesta erityisestä rajoit-

tamislausekkeesta, joten luottamuksellisen viestin suoja voidaan rajoittaa vain näissä perustuslain erikseen sallimissa tilanteissa.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään korostanut perustuslain 10 §:n 3 momentissa olevan välttämättömyysvaatimuksen merkitystä ja sitä, että viestin salaisuutta voidaan laitosoloissakin rajoittaa vain siinä määrin kuin se on kussakin yksittäistapauksessa perusteltua (HE 309/1993 vp, s. 54/II, PeVL 12/1998 vp, s. 6, PeVL 34/2001 vp, s. 5/I, PeVL 20/2005 vp, s. 5/II, PeVL 5/2006 vp, s. 3-4, PeVL 59/2006).

Perusoikeuden rajoittamiseen oikeuttavia säännöksiä tulee tulkita suppeasti.

Tässä tapauksessa lukemisperusteena mainitun talousrikosepäilyyn osalta ei selvästi käy ilmi, oliko kyseessä vankilasta käsin tapahtuvaksi epäilty toiminta. Mahdollisesti oli, koska selvityksen mukaan "[Kantelijan nimi poistettu] epäiltiin edelleen". Totean kuitenkin selvyyden vuoksi, että luottamuksellisen viestin lukemista ainakaan muiden kuin vankeusaikaan ajoittuvien rikosten estämiseksi tai selvittämiseksi ei voida perustella vankeuslain 12 luvun 2 §:llä. Rangaistuksen suorittaminen ei perustaleleistä oikeutta loukata luottamuksellisen viestin suoja missä tahansa vankilaan liittymättömässä rikostutkinnallisessa tarkoituksessa, vaikka kirje lain mukaan voidaan lukea rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi.

Mitä tulee ulkomaisiin yhteyksiin perustuneeseen epäilyyn karkaamisesta, selvityksen perusteella jää epäselväksi, katsottiinko jo sen, että henkilöllä on yhteyksiä ulkomaille, yksinään muodostavan turvallisuuden ja siten lukemisperusteen, vai oliko tiedossa jokin konkreettisempi peruste lukemiselle. Minun on vaikea nähdä, että vangin yhteydet ulkomaille, ilman mitään konkreettisempaa karkaamiseen viittaavaa seikkaa, voisivat yksin muodostaa perusteen epäillä karkaamista ja siten lukea kirjeenvaihtoa. Lukemisedellytyksiä arvioitaessa tulee ottaa huomioon perustuslakivaliokunnan edellyttämä toimenpidekynnyksen korkeus ja toimenpiteen oikeasuhtaisuus (PeVL 59/2006) sekä lakivaliokunnan vaatimusta konkreettisesta syystä toimenpiteen tueksi (LaVM 31/2006). Oikeasuhtaisuuden vaatimus merkitsee sitä, että kaikki sinänsä mahdolliset uhkakuvat eivät oikeuta perusoikeusrajoitusten käyttämiseen, vaan uhan todennäköisyys ja vakavuus tulee ottaa päätösharkinnassa huomioon.

Itsenäinen päätösharkinta

Kuten jo edellä totesin, - - - vankilan selvitys on osittain ristiriitainen. Pääosin selvitys lähtee siitä, että kyse on ollut vankeuslain 12 luvun 2 §:ään perustuvien, vankilan toimivaltaan kuuluvien lukemispäätösten tekemisestä. Toisaalta selvityksessä viitataan toiminnan virka-aputyypillisyyteen, koska poliisi on vankilan mukaan esittänyt pyynnön lukemisesta.

Vankilan päätös lukea vangin luottamuksellinen viesti vankeuslain 12 luvun 2 §:n perusteella voi perustua monenlaiseen asiaan liittyvään vankilan tietoonsa saamaan tietoon, myös poliisilta saatuihin tietoihin. Vankilan toimivaltaisen virkamiehen tulee kuitenkin tehdä päätös asiassa itsenäisesti, oman harkintansa mukaan. Päätöksentekijä on vastuussa päätöksestään ja velvollinen ennen päätöksen tekemistä tarvittaessa selvittämään riittävästi päätösperusteina olevia seikkoja, niin että hänellä on vakuuttavat ja riittävän yksityiskohtaiset tosiasia-perusteet päätöksensä tueksi. Toisen viranomaisen ilmoittama käsitys siitä, että lain toimenpiteelle asettamat edellytykset olisivat käsillä, ei ole riittävä peruste, vaan päätöksentekijän tulee vaatia perustelut tälle näkemykselle ja tehdä oma päätösharkintansa asiassa.

Poliisin toimivalta ja oikeus saada tietoja

Poliisin toimivaltuuksista säädetään pääosin poliisilaissa sekä esitutkinta- ja pakkokeinolaissa. Vankeuslaki ei anna poliisille toimivaltuutta päättää vangin kirjeiden lukemisesta. - - - vankilan selviytyksessä viitataan vankeuslain 19 luvun 2 §:ään tavalla, josta syntyy ajatus, että vankilassa olisi ajateltu poliisin olevan vankeuslain 19 luvun 2 §:n perusteella oikeutettu vaatimaan lukemista ja sitä kautta saatuja tietoja. Tällaista oikeutta poliisilla ei ole. Vankeuslain 19 luvun 2 §:ssä on kyse siitä, että havaittaessa vankilassa jokin vankilan näkemyksen mukaan poliisille rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi merkityksellinen seikka, vankila saa antaa tämän tiedon poliisille. Kyse on vankilan aloitteesta tapahtuvasta tiedonantamisesta yksittäistapauksessa, ei poliisin oikeudesta vaatia vankilaa loukaamaan luottamuksellisen viestin suojaa, jotta poliisi saisi haluamiaan tietoja.

Vankeuslain 19 lukua ja sen 2 §:ä on lain esitöissä perusteltu seuraavasti.

"Lukuun ehdotetaan otettavaksi säännökset niistä ilmoituksista, joita vankeinhoitoviranomaiset voivat tehdä vankeinhoidon ulkopuoliselle henkilölle tai toiselle viranomaiselle.

- - -

Niistä perusteista, joiden nojalla vangilta peräisin oleva tai hänelle saapunut kirje saadaan lukea, säädettäisiin 12 luvun 2 §:ssä. Puhelun kuuntelemisen edellytyksistä säädettäisiin vastaavalla tavalla 12 luvun 7 §:ssä. Siinä tapauksessa, että kirjeen lukemisen tai puhelun kuuntelemisen tuloksena saatu tieto olisi tarpeen rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi, ehdotetaan, että tieto kirjeen, puhelun tai muun viestin sisällöstä voidaan toimittaa poliisille, muulle esitutkintaviranomaiselle tai syyttäjälle. Tieto voitaisiin toimittaa joko suullisesti tai kirjallisesti. Samoin edellytyksin saataisiin poliisille antaa kirjeestä tai viestistä otettu kopio tai puhelusta otettu tallenne." (HE 263/2004, s. 206–207)

Haluan vielä saattaa vankilan tietoon sen, että tiedon antamiseen poliisille liittyy myös kysymys tietynlaisten tietojen todisteena käyttämisen kieltämisestä tai rajoittamisesta. Tämä on otettu huomioon tietojen saantia viranomaiselta käsittelevässä poliisilain 35 §:ssä, jonka 1 momentti kuuluu seuraavasti.

Poliisilla on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä virkatehtävän suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat maksutta ja salassapitovelvollisuuden estämättä, jollei sellaisen tiedon tai asiakirjan antamista poliisille tai tietojen käyttöä todisteena ole laissa kielletty tai rajoitettu.

Säännöksiä, joissa tietojen käyttöä todisteena on rajoitettu tai se on kielletty, ovat esimerkiksi useat oikeudenkäymiskaaren 17 luvun todistajia koskevat säännökset. Todistamiskiellot ja rajoitukset on poliisilain 35 §:n lisäksi otettu huomioon myös useissa muissa poliisia koskevissa säännöksissä, muun muassa takavarikon sekä telekuuntelun ja teknisen kuuntelun osalta.

Pidän ongelmallisena sitä, ettei tätä asiaa ole vankeuslain 19 luvun 2 §:n osalta säännelty. Tätä näkökulmaa ei mainita myöskään säännöksen esitöissä.

Kun tässä asiassa ei ole selvitetty, toimitettiinko luetuissa kirjeissä tietoja poliisille ja olivatko mahdollisesti toimitetut tiedot sellaisia, että niiden käyttöä todisteena on laissa kielletty tai rajoitettu, en voi ottaa vankilan menettelyyn tältä osin enemmälti kantaa.

Selvyyden vuoksi totean vielä, ettei mainittu poliisilain 35 § ole toimivaltaperuste, joka antaisi poliisille oikeuden vaatia vankilalta vangin kirjeenvaihdon lukemista saadakseen tietoja kirjeenvaihdon sisällöstä.

TOIMENPITEET

Katson - - - vankilan menetelleen lainvastaisesti, kun kantelijalle on annettu tieto hänen lähettämiensä kirjeiden lukemisesta vasta yli yhdeksän kuukautta lukemisen aloittamisen jälkeen.

- - - vankila on menetellyt virheellisesti myös siinä, ettei lukemisesta ole kirjattu lukemisperusteet sisältäviä päätöksiä. Lisäksi vankila ei muutoinkaan ole kyennyt esittämään riittävää selvitystä siitä, että lain edellyttämät perusteet lukemiselle, ainakaan siinä laajuudessa kuin se on tapahtunut, ovat olleet olemassa.

Saatan nämä käsitykseni - - - vankilan tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän - - - vankilan johtajalle ja apulaisjohtajalle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Lähetän tämän päätökseni oikeusministeriön kriminaalipoliittiselle osastolle ja esitän ministeriön harkittavaksi, kuinka tässä päätöksessä esittämäni käsitykset voitaisiin ottaa huomioon vireillä olevassa vankeuslainsäädännön tarkistustyössä. Viittaan erityisesti kohdassa 3.3.3 todistamiskielloista ja -rajoituksista lausumaani.

Lähetän päätökseni tiedoksi myös rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikölle ja - - - rikosseuraamusalueen johtajalle.